

PRIMOREC

Izhaja vsaki petek opoldne in stane po pošti ali na dom pošiljan s slučajnimi uredniškimi prilogami za celo leto

3 K 20 vin.

Za tuje države več poštni stroški. Naročnino in oglase je plačati v Gorici

Oglasi se plačujejo za štiristopno petivrstno: enkrat 16 vin., dvakrat 14 vin. in trikrat 12 vin., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej.

Posamične številke po 6 vin.

Uredništvo
v Gosposki ulici št. 7, upravnništvo št. 7.

Rokopisi se ne vračajo.

Deželna vnovčevalnica živine.

Ideja organizirati prodajanje živine na ta način, da bi živinorejec prodal svoja živinčeta naravnost kupcu, ne da bi živina šla skozi roke raznih spekulativnih prekupčevalcev in posredovalcev, ni ravno stara. Še le pred par leti so se začele ustanavljati te vrste organizacije, ki pa so še do sedaj povsod, koder že obstojajo, imenitno sponesle, tako da se njih število od leta do leta množi. Posebno oni činitelji, ki jim je na tem ležeče, da izkupi živinorejec za prodano živinčeto čim večjo svoto, se zavzemajo za to, da se vnovčevalnice živine pokličejo v življenje tam, kjer je to potrebno z ozirom na število živine, ki se redno prodaja.

Vse vnovčevalnice, ki do zdaj obstojajo, uplivajo jako blagodejno na kupčijo z živino posebej in na razvoj živinoreje sploh. Vnovčevalnice zagotavljajo živinorejcu višje izkupilo prodane živine s tem, da odpravljajo večinoma neopravičene dobičke prekupčevalcev, po drugi strani pa lahko uspešno tekmujejo z živinskimi kupčevalci od prvega dne svojega obstanka dalje. Važne so vnovčevalne organizacije z ozirom na boljši razvoj živinoreje radi tega, ker se kmetovalci mnogo bolj pobrigajo pri reji, da imajo čim lepša živinčeta, ker vedo, da se jim to res izplača. Spricho vnovčevalnic izgubijo razni pošteni in nepošteni prekupčevalci ves svoj upliv na trgovino z živino, ker jim je onemogočeno, da bi poljubno višali in nižali tržne cene.

Vrednost teh uplivov se ne more določiti s številkami; toda kmetovalci ga prav močno občutijo in se kmalu prepričajo, kako velike gospodarske vrednosti je vnovčevalna organizacija.

Z ustanovitvijo živinskih vnovčevalnic odpade vsaka potreba do sedaj skoro neobhodno potrebnih posredovalcev in prekupčevalcev. Znano je, da osobito glavna živina, predno pride do konsumenta, gre skozi celo vrsto posredovalcev, ki imajo ogromnih dobičkov na škodo živinorejca. Kmetovalec, živinorejec je primoran prodati živino posredovalcem, prihajajočim na lice mesta, ker se mu pač ne izplača, da bi šel z enim ali z malim številom živinčet na daljne trge, kjer bi sicer mogel dobiti večje izkupilo za svojo živino, a bi ta povišek izkupila nikakor ne mogel zednačiti višjih stroškov za pot, vožnjo in slično. Človeku se zdi neverjetno, da v visoko kultiviranih pokrajinah, kjer se živinoreja jako intenzivno goji, cvete še vedno tak način prodajanja živine, da ni mal, ni velik posestnik ni kos trgovcu in mesarju; po tem načinu se prodaja posamezen kos, to pa bodisi pri prešičih in teletih, bodisi pri mlečni ali klavni živini. Vendar pa šaš v takih pokrajinah imajo vnovčevalnice in posredovalnice večje uspehe.

Upošteva te podatke in razmotrivanja je prišel tudi gorški deženi odbor do prepričanja, da bi bila ustanovitev vnovčevalnega zavoda, kakor drugod, tudi v naši deželi velika pridobitev v stremljenju: pomagati živinorejcu.
(Konec prih.)

Kam privede poitalijančevanje?

Mario Sterle je mlad dečko iz Trsta, Italijan, oče njegov je uradnik na tržaškem municipiju. V soboto je skončala pro-Mariju Sterletu, ki šteje sedaj 19 let, kakor razprava pred dunajsko poroto. Sterle je bil obtožen veleizdaje, žaljenja

veličanstva in kaljenja javnega miru in reda. Ko je vse to zagrešil, česar je bil obtožen, je štel 17 in pol leta. V vročem-poletnem dnevu lani so ga peljali na Dunaj oblečenega v zimsko obleko in trdno uklenjenega. Priznal je pred dunajskimi porotniki, česar je obtožen; hvalil je Oberdanka, proslavljal njega, ki je hotel umoriti našega cesarja, pisal je v Italiji članke, žaleče našega cesarja, razširjal vznemirljive tiskovine. Obsodba glasi nepričakovano visoko: 5 let težke ječe!

Sterle je pristen slovenski priimek. Nekdo je prišel neki Sterle Slovenec v Trst, sedaj imamo pred seboj potomca, Italijana, Mario mu je ime, čisto ljudsko italijansko ime. In dečko čuti italijansko. Pred poroto je povedal, da so Slovani tisti veliki nasprotniki Italijanov, proti katerim se je on boril; on je hotel le opozarjati prizadete oblasti na Slovence; te treba zatreti, te nasprotnike Italijancv. Za tem je gorela italijanska duša v slovenski krvi Sterletovi. Dunajski porotniki nju tega, kar je govoril o Slovanih, niso hoteli verjeti; videli so pred seboj italijanskega irredentovca, ki je slavil Oberdanka in žalil kruto avstrijskega cesarja. Dunajčani pa imajo pred seboj pred svojimi očmi čestitljivega našega avstrijskega cesarja, katerega ljubijo in spoštujejo. Mario Sterle, italijanski irredentovec, ki je žalil cesarja, je bil obsojen na temelju porotniškega pravoreka na 5 let težke ječe.

Pomilovanja vreden dečko! Ali je samo on kriv? Ali ne tiči glavna krivda v ambijentu, v katerem je vzrastel? Poturica je hujši od Turčina. Turki so nabirali med kristijani otroke in jih vzgajali v divje vojščake. Janičarji so stali v bojih proti kristijanom v prvih vrstah, ti so bili najhujši, ti, sinovi kristijanov, so najbolj divjali proti kristijanom in nosili turški strah po srednji Evropi. — Pot ujčenci so najhujši. To čutimo bridko v naših primorskih deželah. Pri vseh divjih demonstracijah v primorskih mestih proti Slovanom, pri vsaki gonji, tuintam, stoji v italijanskih vrstah na prvem mestu renegat in sin renegata. V Gorici, v Trstu, v Pulju je tako. In Oberdank, kakšna mati ga je rodila? Sterle je čiste slovenske krvi. Nočemo imenovati raznih drugih imen, ki zvene pristno slovansko, pa so jih nosili in jih nosijo ljudje, preveti irredentističnih italijanskih teženj in najhujšega sovraštva proti Slovanstvu. Poitalijančevanje je rodilo najhujše irredentovce, največje razgrajče in pobijače v Primorju, najdrznejše demonstrante in kalilce javnega miru in reda.

In kdo je glavni krivec na vsem tem? Slavni avstrijski sistem: Divide et impera! Delili so in vladali Primorje. Italijanu vse, ti Italijan, potujčuj Slovence! Potujčijo naj se kraji ob Adriji. In potujčevali so visoki avstrijski gospodje in želi za to irredentizem. Ko so zrasli irredentovci, pa po njih! Še sedaj ne znajo prijati tam, kjer je treba, še sedaj pošiljajo večinoma nezrele mladiče v ječe.

Vseh takih reči bi ne bilo, ako bi vladala v Primorju pravica in enakopravnost. Ne jeden nad drugim, marveč drug poleg drugega, mirno, prijateljsko naj živita slovenski in italijanski narod. Pa bodo dežele cvetele in mir bo. Ali to ni po avstrijsko. Deliti in vladati — to je bilo in je še vedno po avstrijsko. Odtod toliko nevšečnosti, toliko tlačenja, toliko odpora, toliko prekoračenja kazenskih paragrafov, toliko obtožeb, toliko kazencev. Mi smo za mir in red v Primorskih naših deželah. Za pravico in enakopravnost.

Če bi bili imeli in če bi imeli Slovani šole, potrebne šole povsod, in če bi ne bili tako tlačeni in zaničevani od zgorej

dol, kakor smo bili in smo še, pa bi ne bilo tako bujno vsklilo potujčevanje in z njim v zvezi stoječe irredentovstvo. Ali bo kedaj drugače? — Prav bi bilo, da bi študirali na visokih mestih Sterletov proces, da bi videli, kaj se godi, od kod izvira to, kar se godi, in prišli bi do sprevidenja, da treba kreniti na druga pota: pota pravice in enakopravnosti, pa ne bo v Primorju raznih pojavov, ki državi niso prav nič v čast.

Kralj Nikola in Esad paša.

Esad paša je odšel s svojimi vojniki iz trdnjave Skadrške ne brez sabelj in topov, ampak armada je odšla z vsem svojim bojnim orožjem. Zakaj? Reklo se je, da je Črnogoraj majhna in revna pa ne bo redila 26.000 mož turške Skadrške posadke, reklo se je pa tudi: Esad paša je odšel častno, ker je tako hrabro branil Skader. Ali, ali, kaj se je pokazalo? Kar nakrat smo čuli, da je Esad paša proklamiran za kneza Albanije. Črnogorski kralj pa je za trjeval dan na dan: V Skadru sem in iz Skadra ne grem! — Sporazumela sta se in spoprijateljila. Esad paša je Albanec, turški general, ki hoče avtonomno Albanijo pod suvereniteto Turčije. V Albaniji je s svojo armado in tam so ga sprejeli radi in kakor vse kaže, je na Balkanu vse zadovoljno, da se reši balkansko vprašanje na ta način, da bo Esad paša knez Albanije.

Srbske čete zapuščajo zasedene Albanske kraje in se ukrcavajo na grške ladje, Nikola sedi v Skadru — v Londonu, na Dunaju, v Berlinu pa debelo gledajo: kako nam je zopet zaigral Nikita Črnogorski!

Vse to se je zgodilo tisti čas, ko so ponekod sklepali že ... uničenje Črnogore! Položaj je preobrtnjen, situacija je čisto nova. Kaj sedaj? Nikdo ni vedel odgovora in ga ne vedo. Počakati, pravijo eni, udariti, drugi. V vodah okoli Črnogore in daleč še okoli pa križarijo in dolg čas prodajajo ladje mednarodnega brodovja... Da spravi staro čestitljivo Evropo v tako zagato tak-le vladarček, tega še ni bilo!

Albanska korespondenca javlja, da je bilo vprašanje kapitulacije Skadra in kandidature Essad paše za albanski prestol v Belgradu že davno sklenjena stvar. Za sporazum je deloval v zelo odlični meri zlasti turški major Ejub Sabri, ki je bil nastanjen v Belgradu kot vjetnik.

S Cetinja se poroča, da se je Essad paša v Lješju proklamiral za kneza in prodira z vso naglico v notranjost Albanije, da se združi z ostanki armade Džavid paše, ki je že imenovan za njegovega vojnega ministra. Člani provizorične albanske vlade so iz strahu pred Essad pašo vsi pobegnili.

Pogajanja med Essad pašo, poveljnikom Skadra in Črnogorci ter Srbi so trajala že dobre 3 tedne pred padcem Skadra. Pogajanja so začeli in vodili Albanci srbofilni, ki so bili baje v zvezi s Francijo in Rusijo. Tekom teh pogajanj in posvetovanj je bilo sklenjeno in pripravljeno vse to, kar se je sedaj zgodilo. Med Essad pašo in Črnogorci je prišlo do popolne pogodbe, na podlagi katere dobe Črnogorci po predlogu Essad paše samega Skader in vso okolico in ravnino do reke Drina in do izliva Drina v morje. Zato pa podpirajo Črnogorci in Srbi njegovo akcijo v Albaniji. Čete Essad paše se združijo s četami Džavid paše, ki biva v okolici Valone. Čete Džavid paše so mirno čakale v Valoni, kjer se jim ni hudo go-dilo. Z živžem so jih zadostno zalagali Srbi.

Listi nemški v blazni togoti pišejo, da je vse to delo ruskega poslanika v Belgradu — Hartwiga.

Prestolonaslednik Danilo v Skadru.

Dne 25. aprila je prispel v Skader črnogorski prestolonaslednik Danilo. Izdal je na prebivalstvo in narod proklamacijo, v kateri pravi med drugim: Črnogorci so Skader osvojili in ga zato pod nobenim pogojem ne dajo iz rok. Ostavil je v trdnjavi 5 bataljonov vojakov, z ostalo armado pa je odšel proti severu in dospel včeraj na Cetinje.

V Velikonočnih praznikih se ne razpravlja političnih vprašanj.

28. t. m. so podvzeli zastopniki velesil pri črnogorski vladi kolektivni korak, da v smislu sklepa veleposlaniške reunije dne 23. aprila, pozovejo črnogorsko vlado, naj izroči Skader. A črnogorska vlada je odgovorila, da zahtevajo črnogorske tradicije tako strogo praznovanje pravoslavniških velikonočnih praznikov, da se v tem času ne sme razpravljati o nobenih političnih vprašanjih, vsled česar odgovori vlada na poziv pozneje.

Skader črnogorski.

Kralj Nikola je baje izjavil diplomatičnim zastopnikom, da zahteva črnogorska armada brezpogojno, da mora Skader ostati v črnogorskih rokah, pa naj se zгоди, kar hoče. Črnogorska vlada sicer želi, da se izogne internacionalnim komplikacijam, a z ozirom na lastne življenske interese nikakor ne more odstopiti od Skadra.

Nastop Avstrije na lastno pest.

Zunanji minister grof Berchtold se je v soboto zvečer obrnil s ponovno noto na velevlasti, v kateri jih je opozoril, da nastopi Avstrija proti Črnigori takoj na lastno pest, če seja veleposlaniške reunije ne sklene strogih in nasilnih korakov proti Črnigori.

Nota črnogorski vladi.

London 28. Reuterjev urad poroča: Tukajšnji črnogorski delegat Popović je prejel s Cetinja depešo, ki napoveduje izročitev sledeče note črnogorski vladi od strani velesil:

»Čast nam je, podati kraljevski črnogorski vladi kolektivno izjavo, da padeč Skadra ne more ničesar spremeniti na sklepu velesil glede omejitve severne in severovzhodne Albanije, vsled česar se mora mesto kolikor mogoče hitro izprazniti in izročiti poveljniku mednarodnega brodovja v črnogorskih vodah. Kraljevska črnogorska vlada se pozivlja, da na to sporočilo točno odgovori.

Delegat Popović je izjavil, da je dobil od svoje vlade povelje, naj proti tej neprijemni in nerodni zahtevi protestira pri angleški vladi.

Neuspeh za nasilne predloge.

Včerajšnja londonska konferenca se je končala s popolnim neuspehom za avstrijske nasilne predloge.

Po daljšem posvetovanju se je na konferenci pokazalo, da tripelententa solidarno in vstrajno odklanja način, kakoršnega si je zamislila Avstrija glede postopanja proti Črnigori.

Za avstrijske predloge sta sicer govorila tudi Nemčija in Italija, a sporazuma nikakor ni bilo mogoče doseči. Zato ni preostalo drugega, kakor končati sejo in jo preložiti na četrtek.

Vse kaže, da pade odločitev v smislu samostojnega nastopa Avstrije, kajti Nemčija in Italija sta samo diplomatično pod-

pirala avstrijske zahteve, o kaki vojaški asistenci pa nočeta ničesar slišati.

Vsled tega popolnoma nepričakovane rezultata vlada v dunajskih merodajnih krogih popolna nezavednost. Nikdo ne ve, kaj se zgodi. Avstrija bi morala danes faktično izpolniti svoje grožnje in nastopiti samostojno proti Črnigori!

Kralj Nikola ne da Skadra.

Kotor, 25. — Kralj Nikola je rekel: »Jaz sem rekel velevlastim, da bom za Velikonoč v Skadru in ostal sem možbese. Rekel sem, da ostanem tam in tudi ostanem. Ne slavi se Velikonoč zato, da se da človek potem pokopati.«

Avstrijski oficijalni komuniké.

Dunaj 29. Popoldne je bil izdan oficijalni komuniké, ki izjavlja:

»Avstrijska vlada naznanja, da si za slučaj, če bi se velesile neogle sporazumeti glede nasilnih sredstev proti Črnigori, s katerimi bi se edino mogel vdejaviti soglasni sklep veleposlaniške reünije glede pripadnosti Skadra Albaniji, pridržuje za nadaljne korake proti Črnigori — proste roke.

Včerajšnja veleposlaniška reünija se ni mogla zjediniti in sporazumeti in zato se mora Avstrija odločiti za ta korak.

Med Dunajem in Rimom se vrši jako živahna izmenjava misli. Če javnost misli, da gre tudi sedaj samo za navadno strahilo, potem se bo prepričala, da je pripravljena Avstrija sedaj varovati svoje interese z najenergičnejšimi sredstvi.

Dunaj 29. Avstrija se je odločila postopati na lastno pest in že se vrše vse potrebne vojaške priprave, da se sklep veleposlaniške reünije glede pripadnosti Skadra tudi udejaviti.

Na izrecno željo cesarja je avstrijska vlada sklenila, počakati še par dni. Cesar je namreč izrazil željo, naj vlada stori vse, kar ji je mogoče, da prepreči grozeči konflikt z orožjem. Zato je zunanji minister grof Berchtold izjavil, da hoče počakati še četrtekove seje veleposlaniške reünije, na kateri avstrijski zastopnik Bendori sporoči zastopnikom ostalih velevlasti, kake vojaške korake namerava podvzeti Avstrija proti Črnigori in jih obenem povabil, naj se pridružijo avstrijski vojaški intervenciji.

Med tem se že vrše na avstrijskih južnih mejah vse priprave in sicer ne samo na črnogorsko-avstrijski, ampak tudi na srbski meji. Temešvarsko in zagrebško korno poveljstvo je odredilo ojačenje varstva mej.

Iz Kotora je došlo poročilo, da je dobilo vse civilno prebivalstvo ukaz, naj se tekom 36 ur izseli iz mesta, ker je Kotor v slučaju avstrijsko-črnogorske vojne brez varstva proti črnogorskim topovom na Lovčenu in bi torej prebivalstvo silno trpelo.

Črnagora pod nobenim pogojem ne da Skadra.

Pariz 29. V tukajšnjih političnih krogih se zatrjuje, da napenjajo Rusija, Anglija in Francija vse sile, da bi pridobile kralja Nikolo za kompenzacijski načrt. Na Cetinju so se tozadevno že vršila pogajanja, a brez vsakega uspeha. Pogajanja sta vodila ruski in francoski poslanik.

Belgrad 29. Tukaj se mučeči črnogorski finančni minister Drijević je izjavil:

»Črnagora je trdno odločena, da pod nobenim pogojem ne izroči Skadra. Velesile naj predlagajo kar hočejo, Črnagora se ne spušča v nobena teritorialna niti finančna kompenzacijska pogajanja.«

Italijansko-avstrijski sporazum.

Dunaj 30. Najvažnejši dogodek današnjega dne, ki daje dogovoru med Avstrijo in Italijo svetovno historičen značaj, je ta, da je bila danes popoldne podpisana nova italijansko-avstrijska pogodba glede Albanije.

Kakor znano, sta svoječasno sklenila bivši avstrijski zunanji minister grof Goluchowski in bivši italijanski zunanji minister Visconti Venosta t. zv. albansko pogodbo, ki določa za obe državi princip: Noli me tangere!

Nova pogodba, ki je bila sklenjena danes, določa natančno interesne sfere obeh držav in dovoljuje eni kakor drugi zavzanki pravico, da zasede določen albanski teritorij.

Akcija radi Skadra se je torej kar čez noč prelevila v nove velike operacije, katerih cilj je, strmoglaviti toli negovano in oboževano Albanijo in jo razdoliti med Avstrijo in Italijo.

Črnogorske vojne priprave.

Cetinje 30. Črnogorci neprestano utrjujejo linijo Cetinjo-Njeguš. Na mejo je odšlo dosedaj 5.000 mož. Na bližnjih višinah je na jako ugodnih pozicijah postavljenih 12 topov. Prebivalstvo se je pričelo umikati z meje v notranjost dežele.

Bar 30. Okrog Bara se nahaja 10.000 mož broječa črnogorska armada.

Nova avstrijska nota Črnigori.

Pariz 30. »Temps« poroča: Avstrijski poslanik na Cetinju je izročil črnogorski vladi novo noto, v kateri Avstrija zahteva, naj Črnagora popravi razdejano cesto, ki vodi v Kotor in prosi avstrijskega poslanika po enem svojih ministrov odpuščanja radi znanega napada na vojaškega atašeja Hupko. Avstrija se dalje tudi pritožuje proti temu, da črnogorski uradniki nalašč zavlačujejo preiskavo afere Palić.

Unija med Srbijo in Črnogoro.

Pariz 30. Listi poročajo, da so se med Srbijo in Črnogoro zopet pričela pogajanja glede unije/med obema državama. Vsaka država bi imela svojega vladarja, a skupna bi bila diplomacija, vojaštvo in finančna uprava.

Odlikovanje poslanika Hartwiga.

Belgrad 30. Cesar je odlikoval ruskega poslanika v Belgradu, Hartwiga, z redom belega orla.

Odločitev.

Včeraj v četrtek se je vršila v Londonu konferenca veleposlaničev, da odloči, kaj se ima pravzaprav ukreniti proti Črnigori: ali se uprizori skupen energičen nastop, ali se poveri Italiji in Avstriji, da napade Črnogoro in izsili Skader za Albanijo — ali pa nastopi Avstrija na svojo roko, ako ne doseže od konference tega, kar hoče. — Včeraj je bil torej odločen dan. Vsak je pa čez težko pričakoval, kaj bo.

Dunajski oficijozni list »W. A. Zeitung« je pisal v sredo: Na četrtekovi poslaniški konferenci se bo sklepalo o tem, če in katera izmed velesil se bo udeležila na morebitnih, t. j. za slučaj, da Črnagora ne poda glede Skadra povoljnega odgovora na znano noto velesil, od strani Avstrije proti Črnigori podvzetih nasilnih sredstvih. Upanje, da se vse mirnim potom poravnava pa je opravičeno.

S Cetinju namreč so došle vesti, da bo Črnagora proti odškodnini Skader izročila. Obrat mišljenja je pripisovati vplivu italijanskega kralja Emanuela in ruskega poslanika. Kralj Emanuel je poslal črnogorskemu kralju posebnega kurirja z lastnoročnim pismom. V avdijenci se je italijanskemu poslaniku baje posrečilo kralja prepričati o brezuspešnosti vsakega odpora in ga pripraviti do tega, da je kralj proti odškodnini pripravljen mesto izročiti?!

Napeto pozornost so vzbujala pogajanja med Dunajem in Rimom. Italija je direktno sodelovanje v smislu prvotnih avstrijskih predlogov, odklonila. A stavila je protipredloge, da se pride do oboroženega konflikta s Črnogoro, potem ta intervencija po avstrijsko-italijanskem dogovoru ne bo naperjena proti črnogorskemu teritoriju kot takemu, ampak le proti Skadru. Le v kolikor potrebno, bi zasedle avstrijske čete tudi važnejše črnogorske kraje, a Italija je kategorično izjavila, da se vojaške akcije na črnogorskem ozemlju samem ne udeležijo.

Danes se vrši na Dunaju kronski svet!

Ob sklepu lista ob 11. uri dop. nimamo še podrobnjših obvestil. Upajmo pa, da poteče vse mirno....

Politični pregled.

Avstro-Ogrska.

Poslanska zbornica bo sklicana najbrže na dan 14. maja.

Inozemstvo.

Francoski stotnik aretiran radi špijonaže. — Policija v Ašafenburgu je aretirala francoskega stotnika Sarryu ter našla pri njem načrte raznih nemških trdnjav, narisbe topov in obilo pisem, ki so kazala zvezo z agenti v Berlinu, Kielu in Strasburgu.

Protivavstrijske demonstracije v Milanu. — Milan 30. Včeraj in danes so se vršile v Milanu velike protivavstrijske demonstracije. V nedeljo se vrši velik protestni shod, ki bo zahteval, naj Avstrija izpusti zadnje dni obsojenega veleizdajalca Marija Sterleta iz Trsta.

Domače vesti.

P. n. naročnike, ki še niso plačali letošnje naročnine, prosimo, da se spomnijo našega upravnistva v kratkem času ter nakažejo naročnino. — Stari dolžniki pa naj storijo nemudoma svojo dolžnost.

Dopisujte »Primorcu«! Naročajte naš list, agitirajte zanj!

Zveza slov. kolonov se je v seji v nedeljo zavzela za to, da bi dobila Brda svojega zdravnika.

Poroka. — V poned. se je poročil gospod dr. Just Bačar, zdravnik v Gorici, z gospodično Marico Lokarjevo iz znane Lokarjeve rodbine v Mirnu. Obilo sreče!

Za prov. namestništvenega koncipista je imenovan konceptni praktikant O. vitez Kaltenecker v Gorici.

Smrtna kosa. — V Ajdovščini je umrl c. kr. vpokojeni gozdar g. Josip Plesničar, star 71 let. Pogreb je bil v nedeljo pop. ob 4. uri. Preostalim naše sožalje!

Pazite, kaj govorite! — Dandanašnj ni varno v kakem javnem lokalu dosti govoriti o avstrijski politiki ali celo spregovoriti kako toplejšo besedo za balkanske zmagovalce. Povsodi med Jugoslovani se išče veleizdajalce. V Dalmaciji je polno ljudi pod obtožbo veleizdajalstva, policija ne pušča nekaterim niti svobodnega pota iz kraja v kraj. Na Kranjskem je pod obtožbo pisatelj Cankar v Ljubljani, odvetnik dr. Dimnik v Krškem in v Novem mestu cesarski svetnik Jurij Picek. — Denunciantov ne manjka, besede se lahko preobrnejo, da se jim drug smisel pa zapoje § 305. kaz. zakona. Torej pozor, pazite, kaj govorite, da ne pride kdo v nesrečo.

Prvi maik v Gorici. — Lep dan je bil včeraj, prijeten, solnce je sijalo. Socialnodemokratska stranka je vabila k veliki proslavi delavskega praznika, ali h govorom na Telovadnem trgu se je zbralo le primerno malo število slov. socialnih demokratov iz okolice, skoro večino poslušalcev so tvorili »radovedneži«, kakor je rekel dr. Tuma, ki je imel slavnostni govor. Dr. Tuma je govoril o kapitalizmu, klerikalizmu, liberalizmu, o balkanski vojni, o veri, domovini in izzvenel je njegov govor z vsklikom po splošni in jednaki volilni pravici. Za njim je govoril Italijan Callini. Obhod po mestu ni bil nič kaj v čast soc. demokraciji. Premala udeležba. So bili že mnogo lepši obhodi. Zvečer je bila veselica »pri lepem razgledu« ob južnem kolodvoru.

Poškodbe na desni nogi je dobil pri padcu delavec Jos. Gabrijelčič v Podgori. Prišel je po zdravniško pomoč k usmiljenim bratom.

Kolesarska dirka se bo vršila v nedeljo po našem Krasu. Dirko priredi vojaštvo. Po dirki bo veselica v »Rožni dolini« pri Gorici.

Do 3. maja t. l. morajo županstva postaviti volilne imenike za deželnozbornske volitve in jih poslati pristojnim političnim oblastim.

Med Gorico in Trzicem bo vozil počenši s 1. junijem nov osebni vlak ob nedeljah in praznikih. Iz Gorice bo odhajal ob 12.45 popoldne in se bo ustavljal na vseh postajah. V Trzic bo prihajal ob 1.20 uri popoldne.

Postojnska jama. — Kakor vsako leto, tako bodo tudi letos vozili drugi binkoštni praznik posebni vlaki v Postojno in sicer iz Ljubljane, iz Trsta, z Reke in iz Krmina. Iz Krmina bo odhajal vlak ob 7.05 zj., iz Gorice ob 7.48 in bo prihajal v Postojno ob 11.52 dopoldne. Iz Postojne bo odhajal ob 8.20 zv. in pride v Gorico ob 11.36, v Krmin pa ob 12.13 ponoči. Cena vožnji je znatno znižana.

Tretji dijaški telovadni nastop se bo vršil v soboto, dne 3. maja v dvorani »Trgovskega doma«. Začetek ob 1/29. uri zvečer. Vspored: 1. Člani: Proste vaje. 2. Naraščaj: Proste vaje. 3. Člani: Orodna telovadba: (drog-koza; bradja, konj). 4. Naraščaj: Bradlja, Konj. 5. vrsta izbranih telovadcev: a) Krogi, b) Bradlja. 6. Vadteljski zbor: Vzorne proste vaje. 7. Zaključna skupina. Sodeluje orkester tukajšnih učiteljskihnikov. Vstopnina: Fotelji 3 K, sedeži I. in II. vrste 2 K 50 vin., III. in IV. vrste 1 K 50 vin., ostali 1 K. Balkon 2 K. — Galerija 1 K. — Stojišča 60 vin. Dijaki in dijakinje 30 vin. — Čisti dobiček je namenjen »Dijaški kuhinji« in v podporo »ubogim goriškim visokošolcem«.

§ 305. kaz. zak. — Pri regulaciji Soče v Furlaniji dela tudi neki Josip Hafner s Kranjskega doma. Neko nedeljo se je nahajal v Šlovrencu pri Moši in tam je baje, najbrže opit, zaklical: Živio Srbija, živio Črnagora! Hitro so ga naznanili. Hafner je odšel kar se je dalo naglo iz Šlorenca. Žendarmerija pa ga je našla pri delu tik Zdravščine in poslali so ga v zapor v Gorico, kjer visi nad njim § 305. kaz. zak.

§ 305. kaz. zak. — Znan trgovski potnik, naš rojak, je obtožen po paragrafu 305. k. z., ker se je baje v neki gostilni v goriški okolici premalo udanostno izrazil o tem, kaj imamo mi Slovenci od Avstrije. Ovadil ga je neki nastavljenec tukajšnje tramvajске družbe.

Vozni red v žepni obliki veljaven od 1. maja smo priložili današnji številki »Prim.« in sicer vsem naročnikom. Isti obsega vse važnejše železniške in avtomobilske zveze, zlata pravila za živinorejo, pouk v kletarstvu, koledar in zapisnik. Gg. naročnike prosimo, da se prav pridno poslužujejo onih tvrdk, ki imajo svoj oglas v voznem redu. Podpirajmo se medsebojno in uspehi ne bodo izostali. — V oktobru izdamo zopet tak vozni red in sicer v popolnejši obliki. Gg. inserente vabimo že danes, da se pravočasno zglasijo. Ako nas bo sl. občinstvo podpiralo, potrudili se bomo, da bo oktoberska izdaja še mnogo zanimivejša. Kdor ima kake želje, naj jih naznani. — Goriška tiskarna A. Gabršček.

Ustanovni občni zbor »Narodne Čitalnice »Balkan« v Gorici« se bode vršil v soboto dne 3. majnika t. l. ob 8. uri zvečer, v društvenih prostorih, Tržaška cesta št. 27. K temu se vabijo vsi dosedaj že pristopli člani kot tudi oni, kateri žele društvu pristopiti. — Pripravljali odbor.

Poskušen samomor. — Strup je pil delavec v Moserjevi tovarni Filip Novak. Prenesli so ga v goriško bolnišnico.

Steckenpferd

lilijno mlečnato milo

od tvrdke Bergmann & Co., Tetschen na Labi

ostane nedosegljivo prej in slej v svoji učinkovitosti proti pegam in je neizogibno potrebno za umno negovanje kože in lepote. To sprinjejo priznala pisma, ki nam dohajajo vsak dan. Dobiva se po 80 vin. v lekarnah, mirodlinicah in trgovinah s parfumi. Ravno tako izkušena je lilijna krema »Manera«, ki ohrani damam čudovito nežne roke. Dobiva se v tubah po 70 vin. povsod.

Use obolelosti
sopil

pljučne bolezni

dušljivo kašelj, kašelj, katar, influenco in naduho zdravi več zdravnikov in profesorjev s SIROLIN „ROCHE“.

Izvrsten in doberdošen učinek se občuti takoj. Nadležni ponočni pot izgine. Tek in teža telesa se povzdigne. Zdravilna moč Sirolin „Roche“ se izkazuje že 15 let. Manjvredne ponaredbe in takozvane nadomestne preparate naj se zavrne in zahteva izključno Sirolin „Roche“ v orig. zavojih. Dobiva se v vseh lekarnah po K 4.

Pod pokroviteljstvom Njegove cesarske in kraljeve visokosti presvitlega
gospoda nadvojvoda FRAN FERDINAND AVSTRIJSKI-ESTE

Avstrijska Adria - razstava

Dunaj 1913

Slavnostna otvoritev 3. maj ob 10. uri predpoldne

G. kr. prater. Od 10. uri predp. do 2. poj. Maj - oktober.

Sin ubil svojo mater. — V petek zvečer so pokopali v št. Petru pri Gorici 70 letno Katarino Silič, krčmarico blizu pokopališča. Dva dni se je govorilo po št. Petru le o Siličevih, katero je ubil najbrže lastni njen sin. Sodijo vsi, da jo je ubil on, sin Josip, 38 let star, čevljar, ki se nahaja sedaj v preiskovalnem zaporu v Gorici. Siličevo so našli z razbito glavo pod stopnicami, ki gredo iz kuhinje v gornje stanovanje. Sodna komisija je dognala, da je bilo v veži postavljenih 6 kolcev, dva pa sta sedaj manjkala in ni bilo mogoče, dobiti ju. Na dvorišču šele so dobili en kolec, okrvavljen. Na dvorišču se je konstatiralo sledove krvi. Ko so bili dobili Siličevo mrtvo, so mislili prvotno, da je padla po stopnicah ter se ubila. Preiskava pa kaže, da bi bil ubijalec omenjeni sin. V št. Petru pripovedujejo, da je Silič večkrat tepel mater in še prejšnji dan so slišali, ko je klicala na pomoč; opisujejo ga za delomrznega človeka.

Suknja je bil zamenjal v kinematografu neki nemški železniški delavec Jos. Gausterer; on pravi, da po pomoti, ali okrajni sodnik Vinci mu tega ni hotel verjeti, zato mu je dal 5 dni zapore.

Domača politika.

Lista volilcev trgovske in obrtne zbornice za volitev dveh deželnih poslancev. — Uradni list je priobčil to listo: Volilci so: dr. Ivan Bader, Jurij Bombig, E. Braunizer, K. Illicher, Jos. Mulič, A. Orzan, Jos. Paternoli, A. Perko, A. Pontoni, Al. Pregl, dr. Staudinger, E. Steker, Jos. Venuti, L. Zuttioni, vsi v Gorici; Fr. Candussi, Romans, Del Mestri, Bukovica, D. Finetti, Gradišče, J. Malacrea, Červinjan, I. Marchesini, Gradež, A. Marni, Krmin, A. Polej, Tržič, P. Sarcinelli, Červinjan, E. Vernig, Tržič. Torej 24 volilcev. Ti volijo dva poslance. — Volitve v trgovsko in obrtno zbornico so bile letos. Kakšne so bile predpriprave, je znano; kršili so se osnovni državni zakoni, volitev je bila očitno protizakonita, ali volitve so se vsejedno izvršile, so potrjene in odobrene in sedaj vidimo tu že volilce, ki bodo volili 2 deželna poslance. — Smo pač še vedno v deželi neverjetnosti!

Socialnodemokratska stranka na Goriškem bo imela svojo V. deželno konferenco na dan 11. maja t. l. Na vspredu je tudi imenovanje kandidatov za deželno zbornico volitve. Tako pride soc. demokratična stranka prva na dan s svojimi deželnozbornimi kandidati.

DOPISI.

Iz goriške okolice.

Iz Podčavna. — (Važna cesta zagotovljena.) Po večletnem delovanju se je vendar posrečilo zagotoviti zgradbo ceste iz Oseka (Sv. Lucija) čez Bezovljak v Prvačino (postaja), katera cesta bode vezala Podčavenske vasi in Trnovski gozd z železniško postajo v Prvačini. Ta cesta bode velike važnosti in koristi ne le za promet s Trstom, ampak tudi za zemljišča, mimo katerih bode cesta tekla, ker tam meji skupaj pet zemljiških katastrov: Oseški, Črniški, Vogrski, Šempaski in Prvaški. Po isti dolini se nahaja še starodavni gozd, do katerega ni še sekira prišla. Za podpore te ceste se nam je zahvaliti v prvi vrsti c. kr. okr. glavarstvu oziroma vladi, katera je dovolila prispevek 73000 K, deželnemu zboru, ki je dovolil 20.000 K in cestnemu odboru, ki je dovolil 7000 K. Primanjkljaj pokrijejo pa interesirane občine, tako da se bode ta cesta gradila takoj ko mogoče. Ubogo ljudstvo čaka na to delo, da dobi zaslužka. Med mnogimi, kateri so se za to cesto

potegovali in podpore prosili, moramo se pa največ zahvaliti gospodu Francetu Furlaniju, neumornemu in delavnemu županu iz Prvačine. — G.

Samomor v Podgori. — Posestnik in usnar 51 letni Andrej Kastelic se je obesil. Našli so mrtvega. Revez je bolehal in iskal zdravila za svojo bolezen pri zdravnikih, slednjič je obupal in storil konec svojemu življenju.

Društvo »Prešeren« v Šempetru priredi tudi letos dan sv. Petra in Pavla javno tombolo s koncertom; čisti dobiček bode za C. M. D. in Šolski dom, toliko na znanje bratskim društvom, da isti dan ne prirede konkurenčnih veselice.

Javni ples v Prvačini priredi v nedeljo dne 4. maja mladina iz Prvačine v prostorih g. Pahorja.

Iz komenskega okraja.

Kostanjevica na Krasu. — Podružnica sv. C. in M. priredi s sodelovanjem bralnega in pevskega društva »Zora« v Kostanjevici veliko spomladansko veselico s srečolovom in javnim plesom dne 4. maja na vrtu g. F. Urđiha v Kostanjevici št. 84. Čisti dobiček je namenjen tukajšni podružnici sv. C. in M., zato se bodo tudi preplačila hvaležno sprejemala. Ker ima prireditev blag namen, podpirati in skrbeti za naše mile slovenske otroke na narodnih mejah, se pričakuje od zavednega in dobrosrčnega ljudstva velika udeležba. Pridite torej vsi in isti dan odprite roke in srce! — Odbor.

Iz Temnice. — Zaradi nepričakovanih ovir ne more bralno in pevsko društvo »Jenko« v Temnici priredi na binkoštni ponedeljek plesa. — Odbor.

Podporno društvo v Nabražini bo praznovalo na dan 25. majnika t. l. 15 letnico obstanka društva ter priredi spomladansko veselico in ples. Naproša vsa bližnja društva, da onega dne ne bi priredila kake veselice. — Odbor.

Iz aidouskega okraja.

Brje. — Pridni naš Sokol se tudi v Brjah pridno pripravlja in vadi za nastop 18. prih. m. v Rihemborgu; nekdo v »Novem času« pa pisari, da pleše in skače. Pometaj raje vsak pred svojim pragom. Dosedaj smo vselej videli »Orle« pri vsakem plesu in pri vsaki — kako se že reče taki »procesiji«?

Iz kobariškega okraja.

Kobarid 22. aprila. — Dne 19. t. m. se je vršil vojaški nabor v Kobaridu in sicer zadnji za politični okraj tolminski. Od 180 predstavljenih nabornikov je bilo potrjenih 49. — Radi lanske slabe letine na senu je veliko pomanjkanje na piči, seno drago, 8—9 kron kvintal, nekateri zahtevajo celo 10 kron. Dne 21. t. m. je bila razstava goveje živine, na kateri je bilo približno 100 glav prav lepe živine. Živina je v tem kraju res lepa, da jo je veseli gledati, odkar so uveli v ta kraj Mehtalско pasmo.

Iz tržiškega okraja.

Izobraževalno društvo »Morje« v Sešljanu priredi dne 4. maja t. l. javno tombolo s plesom v korist šolski mladini pri postajališču Vižovlje. Dobitka: Tombola 150 K, činkvina 80 K. Pri plesu svira Sokolska godba iz Mavhinj. Ker je čisti dobiček namenjen ubogi šolski mladini v Sešljanu, vab. k obilni udeležbi odbor.

Iz krminskega okraja.

Za zapadne Brice. — Uprava južne železnice je sklenila, da bo vozil od 15. maja do 15. julija vsaki dan nov vlak iz

Krmina do Gorice. Iz Krmina bo odhajal ob 4. uri zjutraj in pride v Gorico ob 4.26 zjutraj. Vlak se bo ustavljal na vseh postajah.

Iz tolminskega okraja.

Na protialkoholnem taboru v Tolminu, ki se je vršil v nedeljo, se je bilo zbralo okoli 500 oseb.

Gospodarske vesti.

Razstave goveje živine. — V Cerknem na razstavi 18. pr. m. je bilo 15 krav, 15 bikov, 10 junic. V Tolminu 19. pr. m. 20 bikov, 34 krav, 34 junic. V Kobariidu 21. pr. m.: 17 bikov, 38 krav, 29 junic. V Bovcu 22. pr. m.: 16 bikov, 33 krav, 18 junic.

Društvo kmetijskih učiteljev iz južnih avstrijskih kronovin bo imelo svoj ustanovni občni zbor na Binkoštno nedeljo dne 11. maja v Gorici v hotelu pri »Zlatem jelenu« ob 1/2 11 uri dopoldan. Po skupnem obedu je ogled kmetijske šole v Gorici.

Električna železnica Lovran-Učkagora. — Železniško ministerstvo je dalo županstvu v Lovranu koncesijo za dobo jednega leta v svrhu preliminarnih tehničnih del za električno železnico iz Lovrana na Učkogoro.

Lokalne železnice. — Kakor poročajo češki listi, je vlada povišala svoto za lokalne železnice v njenem programu obsežene za 30 milijonov kron. Železniško ministerstvo se dogovarja z vojnim ministerstvom o posameznih načrtih, zlasti o onih, ki interesirajo vojaško upravo.

Nabave za srbsko armado. Avstrijska ponudba odklonjena. — Srbska vlada je naročila pri tvrdkah v Varšavi 40.000 sukenj in 20.000 parov hlač za vojake. Avstrijske ponudbe so bile odklonjene.

Živinski trg v Bazovici pri Trstu. — Živinski trg na Opčinah, ustanovljen pred leti, se je moral opustiti, ker ni prihajalo dosti živine na trg. Mesarji čutijo potrebo živinskega trga, zato so se nekateri obrnili na tržaški municij za premostitev živinskega trga na zemljišče št. 17. v Bazovici, ki je last občine pa leži ob glavnih cestah v Istro in Vipavsko dolino, odkoder pride največ živine na trg. O tem bo govora v mestnem svetu tržaškem.

Ogrska razstava. — Ogrska vlada je sklenila prirediti leta 1914. veliko ogrsko razstavo. Ideja je izšla iz poljedelskega ministerstva.

Na strokovno-nadaljevalni šoli za klesarje v Nabražini bo dne 4. maja t. l. slovesen zaključek šolskega leta 1912/13 z razstavo šolskih izdelkov klesarskih vajencev.

Prijatelji šole in napredka so vabljeni, da se udeleže te slovesnosti, ki se bo vršila ob 10'30 predpoldne v šolskih prostorih. Razstava bo odprta od 10'30 do 12 in od 2 do 4'30. Vstop je prost.

»Gospodarska zadruga za goriško okolico« bo imela drugi binkoštni praznik zborovanje v gostilni »Jeras« tik južnega kolodvora in sicer ob 10. uri predpoldne. Na zborovanju se bo podal račun itd. in se bo govorilo o važnih korakih, ki se imajo ukreniti za dobrobit našega kmečkega ljudstva.

Tečaje za pokončevanje voluharjev prireja nižjeavstrijsko deželno sadjarsko društvo. Udeleženci se najprej seznanijo z življenjem in pouče o škodi, ki je povzročila ta žival. Potem se vadijo v raznih činih pokončevanja, posebno o nastavljanju pasti, zastrupljanju itd. — Tudi na Slovenskem bi bili umestni taki tečaji. Voluharja pozna malokdo, daši dela naravnost velikansko škodo tudi po naših krajih. Marsikateri kmetovalec ne ve razločevati voluharja od navadne poljske miši.

Rodovitnost sadnega drevja ni zavisna vedno samo od zemlje, podnebja, vremena, ampak tudi od raznih, do sedaj še neznanih pojavov. Vsak sadjar ima gotovo kako drevo ki bujno raste, je zdravo in krepko, a rodi malo ali pa nič. Dognalo se je z mnogoterimi izkušnjami, da se sadno drevje prisili k rodovitnosti na ta način, da se približno 1 m od tal deblo opaše z 10—15 cm širokim pločevinastim pasom, ki se trdno priveže z močno žico. Da se pas ne more zajesti v deblo, je ob robeh nazobčan. Drevo ostane opasano lah-

ko več let, dokler se ne doseže popoln uspeh. S takim pasom se drevesu v nobenem oziru ne škoduje. Seveda velja za to za zdravo, močno rastoče, nerodovitno drevo, ki ima dovolj hrane in vsega, česar potrebuje za rodovitnost. — Sadjarji, poskusite! Sedaj je za to najugodnejši čas.

Premogariji so cene premogu zopet malo znižali, in sicer za 10 vin. pri 100 kg. Na zimo bodo pa gotovo cene zopet zvišali po stari navadi.

Cena živini se pomika po malem kvišku. Posebno dobro se plačujejo pitani volji in prašiči. Ker bo letos gotovo obilo sena, je pričakovati pri živini letos splošno dobra cena.

Ogrski židovski mlinarji bodo zopet za 14 dni ustavili mline, ker hočejo s tem uplivati na razvoj cen pri moki in otrobih.

Razne vesti.

Novi poreško-puljski škof. — V torek je odšel novi poreški-puljski škof dr. Trifon Pederzoli iz Trsta v Poreč, kjer se je vršilo včeraj slovesno posvečenje. Dr. Pederzoli je bil rojen leta 1864 v Kotoru kakor sin c. kr. višjega inženirja. Šolal se je v Dalmaciji, doktorat bogoslovja pa je dosegel na Dunaju. V Trstu je deloval — nazadnje kot župnik pri Sv. Antonu novem — nad 21 let.

Atentat na Šukri pašo. — »Agence d'Athenes«, poroča iz Carigrada, da je mladoturški komite plačal nekemu sumljivemu človeku 6000 funtov, da umori v Sofiji bivšega drinopoljskega poveljnika, Šukri pašo, ker je navdušen pristaš umorjenega vojnega ministra Kazim paše.

Afera notarja Lorenzinija. — O tej aferi nam javljajo s Piranščine, da je že sedaj gotovo, da bo poneverjena svota znašala najmanje K 300.000. Morda bo pa še večja, ker gornja svota vsebuje le popularne denarje in pa zneske, ki so jih siromašnejši sloji poverili Lorenziniju. Samo Izola bo baje tprela blizu K 100.000. Kakor zanimiv moment naj zabeležimo, da se je za Lorenzinija posebno potezal isti znani širokoustni Spadaro, ki se slovenskim volilcem, ki so mu pomogli do izvolitve, sedaj zahvaljujejo s tem, da jih potaja in zasramuje v parlamentu in po javnih listih.

Razdelitev žita med stradajoče prebivalstvo v novi Srbiji. — Srbsko ministerstvo za narodno gospodarstvo je odredilo, da se brezplačno žito in koruza razdelita tako-le: debarsko okrožje 500.000 kg, labški okraj 100.000 kg, djevdjeljski okraj 30.000 kg; 570.000 kilogramov se da na razpolago vrhovnemu poveljstvu da razdeli ondi, kjer se pokaže potreba.

20 hiš pogorelo je v Fiave na Tirolskem. Brez strehe je 100 oseb. Škode je 50.000 do 80.000 K; 50 tisoč kron je pokritih po zavarovanju.

Dalje na 4. strani.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec 44 75 40 24 23

Syrup. Sarsaparillac
compos o adrom.
Ortmo kr. Stoklenica K 290 in 700

Liniment s sidrom Capolat compos.
Bodomestilo za Pains-Expeller i sidrom.
Belocine ublažujoče
povečuje an vzdržanje pri prehladnih, revmatičnih, protini (id. itd.)
Stoklenica K - 80, 1-80, 7-

Železnate beljakovinsate tinktura
o adrom.
Za malokrvnost in blodincet.
Stoklenica K 1-80

Dobiva se po lekarnah ali po naročilu od
Dr. RICHTERJEVE
lekarnu »Pri zlatom levu«, Praga L,
Elizabetná třída 5.

Vojaške plače. — Od 1. majnika t. l. dolje bo dobivalo aktivno vojaštvo prvega in drugega aktivnega letnika sledeče plače: poddesetnik 20 vin., desetnik (korporal) 30 vin., vodja 45 vin. na dan. Poddesetniki, desetniki in vodje, ki sprejemajo sedaj po 24, 36 in 48 vin. na dan bodo v mirnem času dobivali to plačo do svojega povišanja. Poddesetniki in podčastniki, ki služijo tretje leto, bodo tudi odslej dobivali enako plačo, kakor doslej.

Dramatična scena v pisarni ravnateljstva drž. železnice v Trstu. — Na višjega komisarja inženirja A. Neuhuberja je streljal v pisarni neki praktikant s Češkega. Temu se je nasvetovalo, naj gre prostovoljno iz službe, če ne bo odpuščjen. To ga je segrelo in ker je sumil, da je kriv tega Neuhuber, je streljal nanj. K sreči ga ni zadel, ker se je N. pravočasno umaknil. Praktikant je aretiran.

Ponesrečil je slovenski pilot Viljem Peternelj iz Cerklja. — Iz Berolina je došlo sporočilo, da je ponesrečil zrakoplovec Viljem Peternelj, doma iz Cerklja, odkoder je odšel pred letom dni. Na Johanisfeldu se je učil zrakoplovstva. Pasti je moral iz precejšnje višine, ker je bil obležal nezavesten; po daljšem času pa je prišel zopet k zavesti. Podrobnejših poročil ni.

Klerikalni poneverjevalci. — Poročali smo svoj čas, da je pobegnil iz Ljubljane klerikalni uslužbenec Polajenko z večjo svoto denarja, drugi uslužbenec Sajevec je pobral 10.000 K; ljubljanski napredni listi pa poročajo tudi, da bi bil pobral duhovnik Smolnikar okoli 30.000 K in odšel! Govori se, da je bil defraudiran romarski denar! Tako se godi v klerikalnih vrstah tisti čas, ko blujejo ogenj in žveplo na koga drugega in ga usiljujejo med »liberalce«.

Koliko je škode vsled mraza in snega na Štajerskem? — Poročali smo že o veliki škodi vsled mraza v vinogradih in na sadnem drevju na Štajerskem. Ravnatelj Stiegler je dobil od vinarskih inštruktorjev iz cele Štajerske poročila o obsegu škode, in je na podlagi poročil prišel do prepričanja, da znaša na Štajerskem škoda v vinogradih najmanj 22 milijonov, na sadnem drevju pa najmanj 18 milijonov kron, torej skupno nad 40 milijonov kron. Ogromna svota! Uničenih je 60% pričakovane letine.

Škode vsled mraza in snega v tekočem mesecu se cenijo za celo Avstrijo na 125 milijonov, z Ogrsko, Bosno in Hercegovino vred pa na 300 milijonov kron.

Davek na pijače, katere morajo pobrati na cesti in jih nesti domov. — Originalno idejo o davku so izvedli mestni očetje ruskega mesta Kerson. Sklenili so, da morajo plačati davek vsi oni pijanci, katere se pobere na cesti in jih transportira domov. Po premoženju se obdači takega pijanca. Kdor ima dohodkov na leto do 1000 rubljev, plača davka 3 rublje; kdor ima do 3000 rubljev dohodkov, mora plačati za pijanost 50 rubljev; tisti, ki imajo več, pa po 100 rubljev. Ta davek je prinesel občini že precejšnje svote. Kakor se vidi, se pijanci v Kersonu ne dajo ugnati niti po tako občutljivi globi.

50-letnica igralnice v Monte Carlo. — 50 let je bilo že 2. aprila, odkar obstoji igralnica, dovoljena 2. aprila 1863, od princa Karola III. Franu Blancu. Poslopja igralnice s pripadniki so stala 1.700.000 frankov. Poskusilo pa se je bilo z igralnico že leta 1856; ali prvi poskusi se niso obnesli. Pravi ustanovitelj igralnice, kakoršna je sedaj, je Fran Blanc. Proslava 50-letnice bo drugi mesec. Počakali so, da mine zimska doba. — Ob 50-letnici naj razglasijo tudi število žrtev slovite igralnice v Montu Carlo.

Hiša s 100 nadstropji. — Kje? V Ameriki. V Newjorku gradijo poslopje, ki bo

imelo 100 nadstropji; visoko bo skoro 400 m, stalo bo nad 30 milijonov dolarjev. Gradnje bo trajalo najmanj tri leta. Oken bo sedem tisoč, vrat devet tisoč, dvigalnikov 90, električnih žarnic 68.000.

V boju za Odrin so imeli Turki mrtvih 2000, ranjenih pa 7000. To pred zadnjimi naskoki. V teh je bilo gotovo tudi par tisoč mrtvih in ranjenih. Bulgarske in srbske izgube pri zadnjem naskoku znašajo okoli 6.500 mož.

30 otrok v 32 letih. — Na Rumunskem živita zakonska Siouriu. On ima 54 let, ona 49. Žena je povila tekom 32 let 30 otrok. Sedaj se zanima za to družino rumunsko ministerstvo.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabriček (odgov. J. Fabčič). Zalaga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorec«.

Najme se posestvo
obsegajoče so do 20 johov zemlje. Ponudbe na naše upraviništvo pod šifro: »Hiša in polje«.

Bliščeče-belo perilo
kakor na soincu beljeno — izgleda perilo po polurnem kuhanju s primesjo

Persil
samo delujoče pralno sredstvo.

Persil ne vsebuje — kjub svojemu hitremu učinku — nikakih perilu škodljivih snovi. Zajamčeno neškodljivo pralno sredstvo.

Tovarna: Gottlieb Voith
Dunaj III. | 1.
Na prodaj po vseh trgovinah.

Ljubi moj kam greste?
K BATJEL-U
v Gorico
Stolna ulica 2-4
po novo dvokolo, Micka po šivalni stroj, Jože po gramofon in Tinče po kmet. stroj.
Tam je velika zaloga in mehanična delavnica.
Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Zdravilišče z Varaždinske Toplice (Hrvaško).
Železniška in poštna postaja, telefon, brzojav.
Novo zdravilišče z električno razsvetlovo.
Staroznano radioaktivno zdravilišče z žveplom + 58° C. jako priporočljivo proti
protinu, revmatizmu, ischias itd.
Zdravljenje z pitno vodo pri boleznih v vratu, grlu, prsih, jetrah, želodcu in črevesnih boleznih.
Elektr. masaža. — Biatne in solne kopeli. — Odprto celo leto.
Moderna oprema. — Novi hoteli. Krasna okolica. — Vojaška godba.
Zdravnik: Dr. J. Lohert.

Prvo primorsko stavbeno in kamnoseško podjetje ALOJZIJ TAVČAR v Dutovljah okraj Sežana
zapriseženi sodni izvedenec
izvršuje vse potrebne načrte, proračune, cenitve za stavbe, vodnjake, ceste, nagrobne spomenike in druga razna monumentalna dela.
Cene zmerne.

Kupujte samo dvokolesa „**Altena**“, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bolidi za navadno rabo ali za dirke.
Šivalni stroji **Original Victoria** so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen.
Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki

Kerševani & Čuk
GORICA, na Stolnem trgu št. 9. GORICA.

! 500 kron!
Vam plačam, ako Vam ne odpravi moje „**Ria-mazilo**“ ki služi za uničenje korenin. Vaša kurja očesa, bradavice, reženice itd. v teku 3 dni brez nikakih bolečin. Cena 1 lončka z jamstvenim pismom vred K 1.—
KEMENY, KASCHAU
1. Postfach (12/820) Ogrsko. 166—1

Goriška ljudska posojilnica
vpisana zadruga z omejenim jamstvom.
Gospodsk. ulica št. 7. v lastni hiši v Gorici.
Račun poštne hranilnice štev. 837.315.
Uraduje:
Vsaki dan od 8. do 12^{1/2}, dopoldne razven nedelj in praznikov.
Hranilne vloge obrestuje po 4^{1/2}%, daje posojila na mejice po 6% in na vknjižbe po 5^{1/2}%
Rentni davek plačuje druga sama.
Reservni zaklad: 96.740,59
Stanje plačanih deležev 31. decembra 1909. 85.374.

K 4*20 z niklasto verižico, obeskom in usnjatim obodkom
Stane moja pristno ameriška, antimagnetna, sistem Roskopf, patent Anker-Remontoir ura št. 99 z ovalnim ali okroglim, s plombo, niklastim pokrovom in sekundnikom, patent-emaill. cifernico, natančno pregledana in regulirana s triletnim pisanim jamstvom
le K 4*20.
Št. 99^{1/2} ravnoista ura s niklasto verižico, obeskom in usnjatim obodkom, črno oksidirano jekleno pokrovje K 4*50. Nikak riziko! — Zamenjava dovoljena, ali pa se vrne denar. — Razpošilja po povzetju ali naprej poslanem denarju
Prva tovarna ur
HANNS KONRAD, c. kr. dvorni dobavitelj v Brúx (Češko) št. 3436.
Glavni katalog s 4000 slikami se pošlje na zahtevo vsakomur zastoj in franko.

Najboljše in najmodernejše sukno za moške in volneno za ženske obleke
razpošilja najceneje
Jugoslovanska razpošiljalna R. Stermecki v CELJU str. 306.
Vzorci in cenik čez tisoč stvari z slikami poštino prosto.

POZOR!
50.000 parov čevljev
4 pare za samo K 8*50
Ker so ustavile nekatere večje tovarne obuval plačila sem pooblaščen razprodati večjo množino čevljev pod tovarniško ceno, ter razpošiljam vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev na trake iz črnega ali pa rujavega usnja. Čevlji so elegantno narejeni, imajo močne podplate ki so pritrjeni s klini. Velikost zahtevajte po štev. 4 pare čevljev K 8*50
S. Urbach's Schuh-Export Krakau N. 68.
Blago zamenjam ali vrnem denar.

Tvornica ognjišč H. KOLOSEUS
Wels, Gor. Avstrijsko.

Neprekosljiva ognjišča glede dobrote in sposobnosti bodisi železna, iz emala, porcelana ali majolike za domačo rabo, hotele restavracije itd. Kuhalne naprave na paro, samovarji in ognjišča na plin ter prstene peči.
Naroči se lahko pri vsaki trgovini z železino, kjer ni mogoče direktno. Zahteva naj se odločno originalna ognjišča Koloseus in naj se zavrže manjvredne izdelke.
Ceniki zastoj.

ODLIKOVANO
MIZARSTVO
: z električnim mehničnim obratom :
ANT. ČERNIGOJ
Gorica, Tržaška cesta št. 18.

Izdeluje: vsa stavbena dela, okna, vrata, podove.
Zaloga pohištva omare, mize, postelje, stolice, okvirje, blazine in šuste.
Zaloga: Strugarskih in rezbarskih izdelkov.

Kaiser-Borax

Priznato toaletno sredstvo za umivanje, ki se uporablja v nešteti družinah osvežuje polt in jo napravi belo in nežno. — Pristno le v rdečih škaticah po 15, 30 in 75 vin. — Boraksovo milo od Kaiserja po 80 vin.; milo „Tola“ po 40 vin.

GOTTLIEB VOITH
Dunaj III. | 1
Na prodaj po vseh trgovinah!

Dobro blago po tovarniški ceni
moderne stajee za turiste K 1-70, bele stajee za moške K 1-70, barvane stajee za moške K 1-35, v elike spodnje hlače bele za li barvane po K 1.—, moda rni ženski predpasniki po 80.— in, predpasniki za otroke po K 1-20, ženske stajee po K 1-20, moške nogovice s tcat po K 3-60, močne ženske nogovice ducat po K 4-40, barvane rute za na glavo ducat po K 3-60, barvani žepni robci ducat K 1-50, fini, beli žepni robci ducat po K 1-30
Adolf Zucker v Plsnu 123 Češ. ko.
Tovarna perila.
Razpošilja se v vse dežele. Ceniki zastoj in franko.

Denar prihrani
oni, kateri zahteva moj glavni katalog s 4000 slikami, ko rabi žepno uro, budilko ali stensko uro, manj fakturno blago, jekleno ali usnjato blago, gospodinjstvske predmete, predmete za kadilce, toaleta, orodja itd.; katalog pošljem na zahtevo vsakomur gratis in franko.
C. in kr. doorni (lobovitelj)
Hanns Konrad
izvozna tvrdka v Brúx št. 3457 (Češko).
Niklaste žepne ure K 5.—, niklaste budilke K 2-90, harmonike K 5.—, violine K 5-80, samokresni K 5-50.
Razpošilja po povzetju ali naprej poslanem denarjem. Nobe m riziko!
Zamenjava dovoljena ali pa se vrne denar.

